

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження голови обласної
державної адміністрації

23.07.2021 № 481

ПОЛОЖЕННЯ
про територіальну автоматизовану систему централізованого оповіщення
про загрозу виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій
Запорізької області

I. Загальна частина

1. Положення про територіальну автоматизовану систему централізованого оповіщення про загрозу виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій Запорізької області (далі – Положення) визначає порядок організації оповіщення структурних підрозділів облдержадміністрації, райдержадміністрацій, територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, органів управління і сил цивільного захисту, виконавчих органів міських, селищних, сільських рад (далі – органів місцевого самоврядування), підприємств, установ, організацій та населення про загрозу виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій, їх подальшого інформування з метою вжиття заходів безпеки, а також забезпечення функціонування апаратури і технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікацій.

2. До виконання заходів оповіщення, забезпечення функціонування апаратури і технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікацій в територіальній автоматизованій системі централізованого оповіщення залучаються райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації незалежно від форми власності і господарювання, якими утворюються відповідні системи оповіщення (місцеві, спеціальні, локальні, об'єктові) або в яких установлено апаратуру та технічні засоби оповіщення, а також оператори телекомунікацій, телерадіокомпанії.

3. Організація управління та функціонування територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення здійснюється відповідно до Конституції України, Кодексу цивільного захисту України, законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів центрального органу виконавчої влади, які забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері цивільного захисту, рішень керівника територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту області та цього Положення.

4. За рівнями системи оповіщення поділяються на загальнодержавну автоматизовану систему централізованого оповіщення, територіальні автоматизовані системи централізованого оповіщення, місцеві автоматизовані системи централізованого оповіщення, а також спеціальні, локальні та об'єктові системи оповіщення.

5. У цьому Положенні терміни вживаються у значеннях, наведених в Кодексі цивільного захисту України, Законі України «Про телекомунікації», Положенні про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 09 січня 2014 року № 11, Положенні про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2017 року № 733 та інших нормативно-правових актах.

6. Територіальна автоматизована система централізованого оповіщення (далі – ТАСЦО) - програмно-технічний комплекс, призначений для забезпечення прийому сигналів та інформації від загальнодержавної автоматизованої системи централізованого оповіщення, оповіщення осіб керівного складу райдержадміністрацій, а також органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, органів управління та сил цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту (далі - ЄДСЦЗ) Запорізької області і населення через місцеві автоматизовані системи централізованого оповіщення та інші системи оповіщення у разі загрози виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій.

5. У ТАСЦО використовується апаратура і технічні засоби оповіщення та зв'язку, мережі радіомовлення та телебачення, мережі зв'язку, які входять до телекомунікаційної мережі загального користування (далі - ТкМЗК), до національної телекомунікаційної мережі (далі - НТМ), мережі мобільного (рухомого) зв'язку, відомчі телекомунікаційні мережі, телекомунікаційні мережі суб'єктів господарювання та мережа Інтернет.

6. ТАСЦО передбачає взаємодію із загальнодержавною АСЦО, а також:

1) МАСЦО із забезпеченням їх централізованого (повного або вибіркового) включення;

2) визначеними локальними і об'єктовими системами оповіщення;

3) спеціальними системами оповіщення:

Філії «ДНІПРОВСЬКА ГЕС» ПрАТ «УКРГІДРОЕНЕРГО»;

ВП «Запорізька АЕС»;

магістрального аміакопроводу «Тольятті-Одеса» ДП «Укрхімтрансміак».

7. Заходи щодо утримання, забезпечення постійної готовності до

використання за призначенням, реконструкції та технічної модернізації ТАСЦО організовуються Департаментом з питань цивільного захисту населення облдержадміністрації (далі – Департамент).

II. Основні завдання і склад ТАСЦО

1. Основними завданнями ТАСЦО є:

1) забезпечення прийом сигналів, команд, розпоряджень, повідомлень та інформації від загальнодержавної АСЦО;

2) доведення сигналів, команд, розпоряджень, повідомлень та інформації, проведення оповіщення у разі загрози виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій:

керівного складу райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, органів управління та сил цивільного захисту і населення через МАСЦО (до організації цілодобового чергування в райдержадміністраціях та органах місцевого самоврядування до запуску МАСЦО можуть залучатися місцеві відділи (відділення) Головного управління Національної поліції в Запорізькій області, які отримують сигнали та інформацію з питань цивільного захисту через апаратуру оповіщення П-160 ТАСЦО);

керівного складу облдержадміністрації, структурних підрозділів облдержадміністрації та її апарату, територіальних спеціалізованих служб цивільного захисту, членів регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, обласної комісії з питань евакуації;

3) доведення сигналів, повідомлень про загрозу виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій до населення, а також інформування через:

АТ «НСТУ», державні і публічні телерадіокомпанії, комунальні, громадські та інші телерадіоорганізації незалежно від форми власності з використанням їх телемереж та мереж ефірного радіомовлення (із супроводженням інформації жестовою мовою та/або субтитруванням, якщо вона є голосовою, та аудіокоментуванням, якщо вона є візуальною);

операторів телекомунікацій із залученням телекомунікаційних мереж загального користування (телефонний зв'язок, текстові повідомлення);

Інтернет-ресурси (сайти, соціальні мережі);

4) отримання інформації у разі загрози виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій від спеціальних систем оповіщення;

5) підтримання апаратури та технічних засобів оповіщення у готовності до застосування за призначенням.

2. До функціонування ТАСЦО залучаються програмно-технічні комплекси, обладнання та апаратура зв'язку, а саме:

1) для прийому сигналів, команд, розпоряджень, повідомлень та інформації від загальнодержавної АСЦО:

апаратура оповіщення П-160;

засоби радіозв'язку;

засоби електронної пошти;

канали і засоби телефонного зв'язку;

2) для доведення сигналів, команд, розпоряджень, повідомлень та інформації, проведення оповіщення:

апаратура оповіщення П-160;

програмно-апаратний комплекс оповіщення «ATRIS»;

мережі радіомовлення та телебачення;

мережі зв'язку, які входять до ТкМЗК, НТМ, мережі мобільного (рухомого) зв'язку, відомчі телекомунікаційні мережі, телекомунікаційні мережі суб'єктів господарювання;

мережа Інтернет;

канали і засоби телефонного зв'язку;

сигнально-гучномовні пристрої;

електросирени, засоби звуко- і відеовідтворення інформації.

3. ТАСЦО функціонує на базі існуючої апаратури зв'язку і оповіщення, що знаходяться у приміщеннях Департаменту, Запорізької Філії АТ «Укртелеком», казенного підприємства «Укрспецзв'язок», територіальних підрозділів головного управління Національної поліції в Запорізькій області, об'єктах концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення.

4. Підприємствам, установам і організаціям незалежно від форми власності, власникам об'єктів з масовим перебуванням людей забороняється відключати канали та лінії електрозв'язку, що задіяні у системі оповіщення, здійснювати демонтаж сигнально-гучномовних пристроїв, електросирен, електронних інформаційних табло, технічних засобів та апаратури оповіщення без погодження з відповідною райдержадміністрацією, органом місцевого самоврядування.

IV. Порядок оповіщення у разі загрози виникнення та/або виникнення надзвичайної ситуації

1. Оповіщення про загрозу виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій організовується з урахуванням структури державного управління в Україні, максимально прогнозованого характеру і рівня надзвичайних ситуацій. Оповіщення може здійснюватися як централізовано, так і децентралізовано.

2. Рішення про оповіщення у разі загрози виникнення та/або виникнення надзвичайної ситуації відповідного рівня приймається на підставі:

повідомлення про фактичний стан, що склався у зоні можливого виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій;

результатів аналізу прогнозованих даних, стану небезпеки природно-

техногенного характеру на території області, що вимагають негайного проведення заходів для захисту населення і територій;

пропозицій райдержадміністрацій або органів місцевого самоврядування та керівників об'єктів, на території яких існує загроза виникнення та/або виникла надзвичайна ситуація.

3. Рішення про оповіщення у разі загрози виникнення та/або виникнення надзвичайної ситуації приймають такі посадові особи:

на територіальному рівні – голова облдержадміністрації;

на місцевому рівні – голови райдержадміністрацій або сільські, селищні, міські голови;

на об'єктовому рівні - керівники об'єктів.

4. Оповіщення про загрозу виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій здійснюється:

на територіальному рівні – оперативно-черговою службою пункту управління облдержадміністрації;

на місцевому рівні – оперативно-черговими (черговими) службами райдержадміністрацій та органів місцевого самоврядування або спеціально визначеними (призначеними) посадовими (службовими) особами, відповідальними за здійснення оповіщення до моменту організації оперативно-чергової (чергової) служби;

на об'єктовому рівні - диспетчерськими (черговими) службами об'єктів, на яких створено спеціальні, локальні та об'єктові системи оповіщення.

5. Управління ТАСЦО здійснюється оперативно-черговою службою пункту управління облдержадміністрації, яка функціонує в цілодобовому режимі у складі 2 осіб: оперативного чергового та помічника оперативного чергового, які входять до штатного розпису Департаменту.

6. Приймавши рішення про оповіщення, голова облдержадміністрації дає команду директору (особі, яка виконує його обов'язки) Департаменту або оперативному черговому пункту управління облдержадміністрації на здійснення відповідних заходів щодо проведення оповіщення.

7. Зміст повідомлення та порядок здійснення оповіщення визначає Департамент.

8. Доведення сигналів, команд, розпоряджень, повідомлень та інформації, проведення оповіщення здійснюється відповідно до схем оповіщення, які розробляються та доводяться до заінтересованих органів влади, органів управління, суб'єктів господарювання, визначених посадових осіб:

для ТАСЦО – Департаментом,

для МАСЦО, спеціальних, об'єктових, локальних систем оповіщення –

органами, які їх утворили.

9. Порядок дій оперативного чергового пункту управління облдержадміністрації щодо здійснення оповіщення із застосуванням ТАСЦО визначається інструкцією, яка затверджується директором Департаменту.

10. Безпосереднє управління процесом оповіщення здійснює оперативний черговий пункт управління облдержадміністрації.

11. Після узагальнення даних оперативний черговий пункт управління облдержадміністрації доповідає директору (особі, яка виконує його обов'язки) Департаменту про результати оповіщення.

12. Повідомлення про загрозу виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій, що є характерними для області, розробляються заздалегідь. Повідомлення про загрозу виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій повинні містити інформацію про характер та місце загрози виникнення та/або виникнення надзвичайної ситуації, можливу зону надзвичайної ситуації, заходи безпеки.

13. Порядок підготовки повідомлень та їх збереження, алгоритм залучення телерадіомереж до оповіщення населення визначено у постанові Кабінету Міністрів України від 27.09.2017 № 733 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту».

14. Готовність ТАСЦО до використання за призначенням забезпечується шляхом:

організації цілодобового чергування на пункті управління облдержадміністрації, в райдержадміністраціях та органах місцевого самоврядування, на підприємствах, установах, організаціях, де створюються спеціальні, локальні та об'єктові системи оповіщення;

організації роботи всіх оперативно-чергових (чергових) та інших служб, що забезпечують оповіщення про загрозу виникнення та/або виникнення надзвичайної ситуації;

розроблення облдержадміністрацією, райдержадміністраціями, органами місцевого самоврядування порядку взаємодії оперативно-чергових, чергових (диспетчерських) служб під час передачі сигналів оповіщення та інформації з питань цивільного захисту;

забезпечення встановлення на об'єктах операторів телекомунікацій та телерадіокомпаній, які залучаються до оповіщення, спеціальних технічних засобів для передачі сигналів та інформації через програми теле- та радіомовлення;

встановлення безпосереднього зв'язку між черговою (диспетчерською)

службою об'єкта підвищеної небезпеки та оперативно-черговою (черговою) службою райдержадміністрації та органу місцевого самоврядування;

організації та забезпечення підготовки персоналу оперативно-чергових, чергових (диспетчерських) служб до дій у разі загрози виникнення та/або виникнення надзвичайної ситуації;

організаційно-технічної взаємодії систем оповіщення незалежно від їх рівня;

планування і проведення разом з операторами телекомунікацій та телерадіокомпаніями, які залучаються до оповіщення, перевірок АСЦО, тренувань з передачею сигналів та інформації з питань цивільного захисту;

проведення ЕТО апаратури і технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікацій, а також технічних перевірок їх працездатності;

проведення заходів із забезпечення резервного електроживлення апаратури і технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікацій, дистанційного діагностування їх стану.

V. Забезпечення функціонування апаратури і технічних засобів автоматизованих систем централізованого оповіщення та зв'язку, контроль за їх станом

1. Відповідальність за готовність ТАСЦО до застосування за призначенням покладається на Департамент, який є балансоутримувачем системи ТАСЦО.

2. ЕТО апаратури і технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікацій, які входять до ТАСЦО, здійснюється операторами телекомунікацій або іншими підприємствами та організаціями, що надають послуги в галузі телекомунікацій, незалежно від форми власності, відповідно до вимог експлуатаційно-технічної документації підприємства-виробника на апаратуру оповіщення, засоби телекомунікацій та інші технічні засоби оповіщення і зв'язку.

3. ЕТО апаратури і технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікацій ТАСЦО, а також проведення організаційно-технічних заходів щодо запобігання несанкціонованому запуску автоматизованих систем централізованого оповіщення організовується підприємством (оператором телекомунікацій), що на підставі укладених договорів прийняло апаратуру і технічні засоби оповіщення та технічні засоби телекомунікацій на ЕТО, а у разі відсутності договору про ЕТО – Департаментом.

Керівники органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, де встановлено апаратуру і технічні засоби оповіщення та технічні засоби телекомунікацій, забезпечують їх збереження, а також виконання відповідними оперативно-черговими (черговими, диспетчерськими) службами інструкцій із застосування зазначеної апаратури і технічних засобів.

Підприємства (оператори телекомунікацій), з якими укладено договір про ЕТО, здійснюють контроль за роботою апаратури і технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікацій, про виявлені несправності інформують відповідальних посадових осіб органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств (установ, організацій), де встановлено зазначену апаратуру і технічні засоби, та здійснюють заходи щодо усунення несправностей.

4. Капітальний ремонт апаратури і технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікацій проводиться операторами телекомунікацій або іншими підприємствами та організаціями, що надають послуги в галузі телекомунікацій, за рахунок коштів балансоутримувача.

5. Контроль за станом готовності ТАСЦО здійснюється оперативно-черговою службою на пункті управління облдержадміністрації шляхом передачі контрольних сигналів управління та отримання підтвердження їх виконання.

Технічна перевірка ТАСЦО проводиться за вказівкою голови облдержадміністрації.

6. Згідно з планом, затвердженим головою облдержадміністрації, оперативно-чергова служба на пункті управління облдержадміністрації проводить технічні перевірки ТАСЦО з включенням електросирен та інших технічних засобів оповіщення (не рідше ніж один раз на квартал).

Перед проведенням технічної перевірки системи оповіщення протягом трьох днів населення попереджається про це через засоби масової інформації. Час проведення перевірки встановлюється головою облдержадміністрації.

7. У разі виявлення несправностей апаратури і технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікацій ТАСЦО Департаментом та підприємством (оператором телекомунікацій), що здійснює ЕТО зазначеної апаратури і технічних засобів, негайно вживаються заходи до усунення несправностей.

8. Департаментом та підприємством (оператором телекомунікацій), що здійснює ЕТО апаратури і технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікацій, у разі несанкціонованого запуску системи проводиться розслідування, за результатами якого складається відповідний акт.

VI. Реконструкція та технічна модернізація ТАСЦО

1. Реконструкція та технічна модернізація ТАСЦО здійснюється з урахуванням змін у структурі державного управління та розвитку інформаційних та телекомунікаційних технологій.

2. Реконструкція ТАСЦО здійснюється відповідно до законодавства на підставі розпоряджень голови облдержадміністрації та за погодженням з ДСНС.

3. Проектами з реконструкції та технічної модернізації ТАСЦО повинні передбачатися заходи щодо:

технічної сумісності апаратури ТАСЦО з апаратурою систем оповіщення всіх рівнів;

резервування каналів та ліній зв'язку, зокрема бездротового, для здійснення управління технічними засобами оповіщення;

забезпечення резервного електроживлення апаратури і технічних засобів оповіщення, а також технічних засобів телекомунікацій;

забезпечення дистанційного діагностування стану апаратури системи оповіщення та її електронних кінцевих засобів оповіщення;

створення необхідного резерву апаратури і технічних засобів оповіщення.

4. Апаратура оповіщення під час реконструкції та технічної модернізації ТАСЦО вводиться в експлуатацію за результатами проходження нею дослідного режиму експлуатації, під час якого передбачається одночасна робота діючого комплексу апаратури системи оповіщення та апаратури дослідного зразку.

Після закінчення реконструкції, технічної модернізації ТАСЦО та заміни технічних засобів оповіщення на сучасне обладнання, апаратура оповіщення, що відпрацювала встановлений ресурс, виводиться з експлуатації.

5. Зміни в схему оповіщення ТАСЦО вносяться Департаментом за результатами здійснення її реконструкції або технічної модернізації.

Директор Департаменту
з питань цивільного захисту
населення облдержадміністрації

Андрій БУЛАВІНОВ